

Van okunk a bizakodásra

A KORMÁNY ELFOGADTA A REHABILITÁCIÓS TÖRVÉNY JAVASLATÁT. A Pásztor–Tadić-találkozó után a vajdasági magyar közvélemény a múlt héten a szokásosnál nagyobb érdeklődéssel várta a kormányülést, melyen a rehabilitációs törvény tervezetéről kellett döntenie. Ennek a jogszabálynak kell tisztázni (egyebek között) azt a kérdést, hogy ki számít valamelyik megszálló erő tagjának a II. világháború idején. Október 28-án a kormány – igaz, ún. telefonos ülésen – elfogadta a jogszabály javaslatát. A kormány döntésének megszületése előtt a Magyar Szónak nyilatkozva Pásztor Bálint, a VMSZ parlamenti képviselője elmondta: „Abban állapotunk meg, hogy a restitúciós törvény alapján csak azok nem lesznek jogosultak a kárpótlásra, akikről az állam be tudja bizonyítani, hogy a második világháború során háborús bűncselekményeket követtek el valamelyik megszálló erő tagjaként. A rehabilitációs törvény elméletileg tehát pontosan azt fogja tartalmazni, amit mi korábban a restitúciós törvényben szeretnünk volna szabályoztatni. A bűnösséget, azaz a felelősséget individualizálni fogják, a kollektív bűnösség elve pedig törölődik”. Tekintettel arra, hogy az idei őszön többször is megtörtént, hogy Belgrádban törvényjavaslatokat vontak vissza a parlamenti eljárásból – sőt arra is volt példa, hogy a kormány visszavonta a saját módosítási javaslatát –, erről a témáról is csak feltételes módban lehet beszélni. Arról nem is szólva, hogy a parlamenti vitában a kormánykoalíció pártjainak némelyike megpróbál módosító indítványokkal módosítani azon, hogy ne az állam vagy a bíróság legyen köteles bizonyítani. A VMSZ az ilyen mesterkedéseket biztosan nem fogja támogatni. Mindezt a VMSZ – a kormánydöntés megszületése után – közleményben fogalmazta meg.

VÉGÉRVÉNYESEN LEMOSNI A HOMLOKUNKRA SÜTÖTT BÉLYEGET. „A szeptember 26-án elfogadott szerbiai restitúciós törvénybe beépült kollektív bűnösség elve miatt kirobbant elégedetlenség, úgy tűnik, rányomta bélyegét az 1944-45-ös magyar áldozatokról való megemlékezésekre. Csúrog után Újvidéken is húsz éve nem tapasztalt számban jelentek meg a Futaki úti katolikus temető egykori hovédtemetői részében tartott megemlékezésen” – írja az október 30-án, vasárnap megtartott megemlékezésről a Vajdaság Ma. A délvidéki hírportál idézi a vajdasági parlament alelnökének, Branimir Mitrovićnak a beszédét, melyben véleménye szerint nem toleranciára van szükségünk: „nekünk nem megtűrnünk és elviselnünk, hanem szeretnünk kell egymást”. Pásztor István, a VMSZ elnöke pedig az újvidéki megemlékezésen fogadalmat tett, hogy a párt négy képviselője a szerbiai parlamentben csak olyan törvényre fog szavazni „amelyik lemossa végérvényesen a homlokunkról azt a bélyegét, amit ránk sütöttek. Ha a törvény nem olyan lesz, akkor ígérem, hogy nem fogunk rászavazni, és megteszünk mindent annak érdekében, hogy ez a hiba kiküszöbölődjön”.

REMÉNYT KELTŐ EGYEZTETÉSEK. Budapesten ülésezett a Magyar Állandó Értekezlet külügyi és jogi szakbizottsága. Az ülés szünetében tartott sajtótájékoztatót Németh Zsolt, a külügyi tárca parlamenti államtitkára elmondta: a magyar kormány üdvözlö, hogy megkezdődtek az egyeztetések a szerb kormány és a VMSZ között a szerbiai restitúciós törvény ügyében. Ígéretesnek nevezte az egyeztetéseket, s aláírta: Magyarország hangot adott a problémának, de a megoldás Szerbia és az ott élők – így az ott élő magyarság – dolga. Németh Zsolt annak a reményének adott hangot, hogy Szerbia uniós tagjelölti státuszára december 9-én Magyarország igennel szavazhat majd. Az MTI jelentése szerint Józsa László, a VMSZ elnökségi tagja a sajtótájékoztatót azt mondta: úgy tűnik, hogy sikerül kompromisszumra jutni, és ellensúlyozni azokat a negatív hatásokat, amelyeket a jogszabály egyes passzusai idéztek elő. „Van okunk a bizakodásra” – fogalmazott annak kapcsán, hogy a rehabilitációs törvény javaslata lényegesen elfogadhatóbb változat elfogadását helyezi kilátásba.

AZ ÖRDÖG A RÉSZLETEKBEN REJLIK. Gál Kingának, az Európai Parlament kisebbségi munkacsoport elnök asszonyának a meghívására október 27-én a munkacsoport strasbourgi ülésén részt vett dr. Korhecz Tamás, az MNT elnöke és Beretka Katinka, a hivatalos nyelvhasználat megbízott tanácsos. „Korhecz Tamás elmondta: Szerbia jó úton halad a kisebbségvédelem területén, olyan törvényeket fogad el, amelyek biztosíthatják a kisebbségek védelmét. Ugyanakkor kiemelte, hogy nem elég örülni a törvények elfogadásának, hanem az Európai Uniónak a törvények végrehajtását is ugyanolyan figyelemmel kell kísérnie, hiszen az ördög a részletekben rejlik” – olvasható Gál Kinga EP-képviselő sajtóközleményében, melyben arról biztosította vendégeit: mindent megtesz annak érdekében, hogy az Európai Parlament figyelemmel kíséresse a vagyon-visszaszármaztatási törvény okozta probléma alakulását.

Az látogatásról és az ülésen elhangzottakról az MNT is közleményben tájékoztatta a nyilvánosságot: „Különösen a Magyar Nemzeti Tanács működésének körülményei kerültek bemutatásra, ideértve mind a fennálló jogi kereteket, mind a kisebbségi érdekérvényesítés jelenlegi és jövőben várható gyakorlati buktatóit. A beszámoló második felében szó volt még a nagy port kavart vagyon-visszaszármaztatási törvény kollektív bűnösségre vonatkozó szakaszának a módosításáról, arról, hogy elörlésc az európai uniós értékek, az egyéni felelősség elvének a betartását jelentené. A munkacsoport ülésén részt vevő EP-képviselők hozzászólásai is azt mutatják, hogy egyetértettek az MNT képviselői által prezentált probléma, problémák súlyosságával, és azok orvoslásának mielőbbi szükségességét hangsúlyozták. A vitában felmerülő kérdések bizonyították, hogy a szerbiai nemzeti közösségek helyzete uniós kérdés

is egyben, ezért azoknak az EU előtti bemutatása csak a jövőbeni jogérvényesítés céljait szolgálja majd” – olvasható a közleményben.

KIHELYEZETT ÜLÉS. Október 25-én Temerinben tartotta meg kihelyezett ülését a tartományi parlament biztonsaági tanácsa. Egeresi Sándor, a vajdasági képviselőház és a biztonsaági tanács elnöke megnyitójában kiemelte: annak, hogy az ülést Temerinben tartják, szimbolikus üzenete van. Ez az üzenet pedig úgy szól: a Vajdaságban nincs helye a nemzetek közötti gyűlöletnek, az intoleranciának, ezért a szélsőséges csoportoknak nem fog sikerülni felborítaniuk az itteni emberek békés együttélését. Az ülésen jelen volt Ivica Dačić belügyminiszter, szerbiai kormányfő-helyettes, és arról beszélt, hogy „Vajdaságban a helyzet stabil, megőriztük a közrendet és a nyugalmat, csökkent a nemzeti indítatású incidensek száma is – utóbbi 2004 óta idén a legalacsonyabb”.

A PARLAMENT KOSOVÓRÓL TÁRGYAL. A szerbiai parlamentben az ellenzék bojkotálja a képviselőház üléseit attól a naptól kezdve, hogy Észak-Kosovo határővezetében a KFOR megpróbálja elbontani a tiltakozó szerbek által védett úttorlaszokat. Mirko Cvetković kormányfő a múlt csütörtökön bejelentette: napokon belül lesz egy ülés, mely a kosovói helyzettel foglalkozik, napirendre kerül az ezzel kapcsolatos kormányjelentés. (-ya)

Ne érvényesülhessen a kollektív bűnösség elve

A Vajdasági Magyar Szövetség előremutató lépésnek tartja, hogy a kormány elfogadta a rehabilitációs törvény javaslatát

„A VMSZ számára megváltoztathatatlannak kiindulópontra, hogy a vagyon-visszaszármaztatás folyamatában ne érvényesülhessen a kollektív bűnösség elve. A születendő rehabilitációs törvény három feltételnek kell, hogy megfeleljen. Egyrésztől biztosítania kell, hogy a második világháború során és után háborús bűnökért felelősségre nem vont személyeket (és leszármazottaikat) semmiféle korlátozás ne sújtja a vagyon-visszaszármaztatási folyamatban, függetlenül attól, hogy tagjai voltak-e az ún. megszálló erőknek. Másrésztől, a kollektív bűnösség elve alapján háborús bűnösöknek nyilvánított vajdasági magyarokat illesse meg a törvény erejénél fogva történő rehabilitálás joga. Harmadrésztől, a háború során és után hozott, egyéni felelősséget megállapító döntésekkel szemben az érintettek (és leszármazottaik) indíthatassanak rehabilitálási eljárást, amely során a bűnösség bizonyítása az állományt kell, hogy terhelje. Elvárjuk, hogy a meghozandó törvény szövege a parlamenti eljárás végére se térjen el a VMSZ és az Igazságügyi Minisztérium közötti egyeztetés eredményeként létrejött – a fenti feltételeknek megfelelő – jogszabályszövegtől” – olvasható a VMSZ közleményében.

Kegyeletadás Csúrogon

XVII. alkalommal helyezték el az emlékezés virágait a csúrogi sintérgödörnél, az 1944–45-ben kivégzett magyarok tömegsírainál. A megemlékezésen, mely eddig nem tapasztalt érdeklődés közepette zajlott, ez alkalommal a csúrogi szerbség képviselői is megjelentek. Milan Radomir, az 1942-es csúrogi razzia emlékét ápoló civilszervezet elnöke és a szervezet titkára, Mina Jurišin is ott volt a rendezvényen, és virágot helyeztek a többszörösen tönkretett és megalázott emlékkereszt tövébe. Az emlékműsor egyházi szertartással kezdődött, melyet Fuderer László óbecsei, Bogdán József tordai és Brasnyó Ferenc kishegyesi katolikus plébánosok celebráltak. Teleki Júlia köszöntője után a Magyar Országgyűlés nevében Ékes Ilona, a Fidesz képviselője, a Nemzeti Összetartozás Bizottság tagja köszöntötte az egybegyűlteket.

– Szeretnénk mindent megtenni, hogy minél előbb nyugvópontra kerüljön a csúrogi emlékmű helyzete is, és hogy méltó körülmények között tudjunk itt megemlékezni halottainkról. Heves indulatokat ébreszthetnek bennünk az itt történetek, mégis azt gondolom: azonkívül, hogy fontos tenni a dolgunkat szívósan, kitartóan, nem magalkuvóan, a végső szónak a szeretetnek kell lennie – mondta. Varga László, a szerbiai parlament európai integrációs bizottságának az elnöke a VMSZ képviselői nevében szövegezte a megemlékezés közönségéhez.

– Az elmúlt megemlékezések minden alkalommal egyfajta elvárásról szóltak, a bocsánatkérés igényéről – emelte ki Varga, majd rámutatott a vagyonvisszaszármaztatási törvény hiányosságaira, s kiemelte: szerinte a hamarosan alkalmazandó restitúciós jogszabály rendezi a vitatott kérdéseket. Varga köszönetet mondott a magyar államnak azért a hatékony segítségért, amelyet egyik magyar kormány részéről sem tapasztaltak a délvidékiek az elmúlt húsz évben.

Korsós Tamás, Magyarország szabadkai főkonzulja alkalmi beszédében Budapest Belgrádnak címzett világos üzenetét fogalmazta meg, és követelte a bűnösök megnevezését:

– Magyarország Szerbiával a jó kapcsolatok ápolására törekszik, s arra, hogy déli szomszédunk előbb-utóbb részese legyen az európai struktúráknak és értékrendnek. Ugyanakkor a magyar kormány szinte hihetetlen nemzeti egységet felmutató támogatással egyértelművé tette: az olyan törvények közegében, mint amilyen a vagyonvisszaszármaztatási törvény, mely újfent rögzíti a magyarok kollektív bűnösségét, az Európai Tanács decemberi szavazásakor nem tudja támogatni Szerbiának még a tagjelölti státuszát sem. Voltaképpen alig működnek a létrejött akadémiai vizsgálóbizottságok. Mind a mai napig nem tudhatjuk, hogy név szerint kik voltak e szörnyettek elkövetői.

Mina Jurišin, az 1942-es csúrogi razzia emlékét ápoló civilszervezet titkára is szövegezte az emlékezőkhöz.

– Egyesületünk két éve alakult meg azzal a céllal, hogy megőrizzük az 1942 januárjában bekövetkezett sajkásvidéki, újvidéki, óbecsei és szenttamási razzia ártatlan áldozatainak az emlékét. Emellett mi küzdünk az összes ártatlan áldozat jogaiért, megbecsülésükért, valamint a rájuk való méltóságteljes megemlékezésre való jog biztosításáért. Azért vagyunk most itt önökkel, hogy egyetlen ártatlan áldozat se legyen elfeledve, hogy soha ne ismétlődjenek meg az 1942-es, 1944-es és 45-ös események – fogalmazott Jurišin. A megemlékezésen részt vett dr. Becsey Zsolt, a magyar miniszterelnök tanácsadója, Dobák Lászlóné, a Csongrád megyei önkormányzattól, Pásztor Bálint, Fremond Árpád és Kovács Elvira VMSZ-es parlamenti képviselők, dr. Branislava Berić a Vajdasági Képviselőház alelnöke, Knézi Péter, Óbecse polgármestere, valamint a Thán Fivérek Értelmisségi Kör képviselői.

Az alkalmi műsorban fellépett Vesztergám Miklós kalocsai tárogatóművész, Hajvert Ákos Radnóti-díjas szavaló és Teleki Júlia, aki saját versét adta elő. A megemlékezés végén elhelyezték az emlékezés koszorúit.

(tv.)